

I.

A bibliaalapú lelkipálcdozás és a pszichológia egymáshoz való viszonya

1. A keresztény teológiai alapvetésű lelkipálcdozástan¹ és a pszichológia egymáshoz való viszonya sokat vitatott téma.

Két véglet:

A pszichológiai megközelítés elnyeli a teológiai, illetve a biblikus szempontokat²

Harcias hangvételű szembenállás a pszichológiával mintegy számon kéri a világi pszichológián a keresztény teológiai szempontokat, amit az nem ismerhet, illetve érthet.

2. Van azonban egy fontos megegyezés a biblikus keresztény teológia és a pszichológia között: minden lelki tevékenység mögött, testi folyamat, agyi-idegi működés áll.

(A keresztény teológia ókori görög filozófiával való találkozásából eredeztethető és a középkoron át máig ható test-lélek dualizmus szemlélet ez nem így vallja, ezért kell hangsúlyozni, hogy a biblikus keresztény teológia és a pszichológia között van megegyezés ezen a ponton.)

Ugyanakkor a 20. század közepétől az u.n. tudományos keresztény teológia is tagadja a testtől függetlenül halhatatlan lélek létezését (felekezeti különbség nélkül), Barth Károly és Oscar Cullmann „platoniatlanítási programja” nyomán

---

¹ A keresztény teológia 4 fő ágazata közül a „gyakorlati teológia” – azon belül az egyik diszciplína – az pasztorálteológia, vagy lelkipálcdoztorkodástan, avagy keresztény lelkipálcdozástan, a mi továbbképzésünkön: Bibliaalapú lelkipálcdozástan.

² „A pszichológiához történt odafordulás a teológiai meggondoltság hiányában ugyanis végül nem meg-újulást hozott, hanem csak a lelkipálcdozás megváltozását, illetve elváltozását, sajnos egészen a felismerhetetlenségig. Kérdéses lett, hogy amit az egyház lelkipálcdozás címen végez, nem azonos-e a szekuláris pszichoterápiával, ami egyházi közegben legfeljebb pszichológiai diakóniának nevezhető, de lelkipálcdozásnak nem.” (Németh Dávid: Isten munkája és az ember lehetőségei a lelkipálcdozásban – A pszichológia helye a poimenikában; Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 1993. 213. 214. o.)

3. Ezen túl azonban alapvető eltérések:

a, Az emberkép különbözősége:

Pszichológia

Az ember egy evolúciós folyamat végterméke, születésétől fogva sem jó, sem rossz, neveltetése, személyes történések és a társadalmi ráhatások alakítják személyiségét.

Biblikus teológia

Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtett lény, aki azonban a bűneset óta beteg pszichével rendelkezik, minden egyedet érintően.

b, Az Én-hez való viszony különböző értelmezése:

Fogadd el magad!

Tagadja meg az ember magát! (Nem az egyéniségét, de a belenőtt, önös kívánságokat, a rosszabbik énjét.) Mt 16,14

Szeresd magadat!

Szeresd a másikat és másokat! (Az önszeretet nonszensz fogalom, a szeretet – bibliai fogalma szerint eleve a másokra és másokra irányul) Mt 7,12; 1 Kor 10,24³.

(Keresztény adaptálása „3. parancsolatként” a 2. nagy parancsolat – Mt 22,39 félreértelmezésével.)⁴

Az önszeretet abszolút negatív fogalom a Bibliában. Lásd: 2 Tim 3,1 és kk.

c, Különbség van az egyén múltjához való viszonyulásában is:

A pszichoanalízis múltbeli, gyermekkorbeli átélésekből igyekszik kiásni a későbbi pszichikai problémák gyökerét.

A bűnbocsánatban bízva és másoknak is megbocsátva, továbbá az önsajnálattól óvakodva más viszonyulás a múlthoz: Fil 3,14; 2 Kor 5,11

A büntudatot, a lelkiismeretfurdalást általában kártékonynak tartja.

A büntudat és a lelkiismeretfurdalás⁵ nem negatív, sőt jótékony, amennyiben bűnbánat és bűnbocsánatért folyamodás, illetve annak elnyerése követi. Ez az igazi megoldás az elkövetett bűn és hiba miatti szorongásra.

³ „Ma egy több szólamú kórus egybehangozóan zengi, hogy magamat mindenáron szeretnem kell, hogy az önszeretet a leginkább elhanyagolt parancsolat, amelyet az Isten és felebarát iránti szeretethez kell csatolni. ... e téma körül egy egész új irodalom támadt.” (John Stott, *Bibel und Gemeinde* 4.; 1982. 373.o.)

⁴ „Hogyan értelmezhető azonban a „mint magadat”? Az összehasonlítás mindenképpen érvényben marad, hisz mindenki tudja, hogy természeténél fogva hogyan szereti ki-ki önmagát. Nos a nagy parancsolat szerint ezt a befelé fordult, s ezzel eltorzult „ön”-szeretetet kifelé fordítja a felebarátját Krisztusban szerető ember. Az önszeretet a nagy parancsolat is „feltételezi, de nem mint olyant, amit embernek meg kellene tanulnia; olyasmit, amit követelni kellene tőle. Ellenben feltételezi, mint olyant, amelyben az igazi szeretetnek kell úrrá lennie.” A felebaráti szeretet tehát végül is kizárja az önszeretet létjogosultságát.” (Vajta Vilmos: *A szeretet keresztény értelmezése*, Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1993. 29.o.)

⁵ „Belénk verték, hogy erkölcsös magatartás az, ha vétkeink miatt lelkifurdalást érzünk. ... Önmagunkat elfogadni, ez a gyógyír erre a betegségre. Tudomásul kell vennünk gyöngéinket, emberi hibáinkat, szokásainkat, ... Ne érezz tehát lelkifurdalást, amikor rosszul viselkedsz, vagy legalább próbálkozz, talán lebeszélheted magad a lelkifurdalásról.” (Paul Hauck: *Mélyponton*, Park Kiadó, 1987.; 40-43.o.)

e, A keresztény lelkigondozás teocentrikus, az isteni Gyógyítóhoz irányít

Emberileg kidolgozott terápiás módszerek. 2Móz 15,26 (Vallási kényszer nélkül, erre fordítani a figyelmet, a lelkiismereti szabadság teljes tiszteletben tartásával és ügyelve egyben az egészséges Isten-kép felvázolására is.)

f, Különbség a személyiség titkához való közeledésben

Gyakran tipizálás, jelenségek sematikus Alázat, „*egyedül csak Isten ismeri az ember kategóriákba sorolás.* *szívét*” (1Kir 8,39). Óvatosság az egyén megítélésében, besorolásában.

g, Különbség a tanácsadáshoz való viszonyulásban is

Gyakran inkább csak „lelki kísérés”, Személyes látás alapján valóban óvakodni óvakodás a tanácsadástól. kell a tanácsadástól, még inkább a kioktatástól, és jobb a rávezetés, de az Isten igéjének a tanácsai viszont abszolút megbízhatóak felelősséggel adhatóak tovább erkölcsi irányítúként.

h, Különbség a lelkiismereti szabadsághoz való viszonyulásban

Elvben a pszichológia is vallja, de egyes A lelkiismereti szabadság abszolút terápiai, hipnózis vagy misztikus keleti tiszteletben tartása, mely szerint még a gyógymódok alkalmazásánál nem feltétlenül véleményem szerinti jót sem erőltethetem a kérik egyes pszichológusok vagy másokra – Isten az abszolút példa ebben. pszichiáterek a páciens beleegyezését. 2Kor 3,17, Jel.3,20; 22,17

i, Különbség az önmegváltás vagy megváltás kérdésben is

Nem felróható a pszichológiának, de a maga Nincs önmegváltás! Ld: Mt 19, 25-26., Jn előfeltételeiből kiindulva csak az 15,5 (értsd: Isten szerinti erkölcsi jót nem önmegváltás irányát tudja követni a terápia tudsz tenni nélküle, azon túl, hogy a fizikai tekintetében. élet fennmaradása is tőle függ.)